

in Madjarone; vsled tega vršijo se policijske in in sodnijske preiskave. Dalmatinski zbor je sklenil, da ima hrvaščina biti uradni jezik ter se tako pot nadelja zedinjenju Dalmacije s Hrvaško, Slavonijo, Bosno in Hercegovino. —

Vnanje države. Ko ra širi se po Francoskem vedno dalje, iz mest ljudje bežijo, kam kdo more. Otok Madagaskar je pograbljen od Francozov in Kitajci so tudi užugani; kajti francoski admiral Koubet je naglo z brodovjem, na katerem je 114 kanonov, mahnil pred mesto Fu-Čaj in hotel vse postreljati, če se kitajska vlada ne vda francoskim tirjatvam: morala je obljubiti, da umakne svoje vojake iz Tonkinga in plača nekaj vojne odškodnine. — Mahdi ni dal pomoriti krščanskih misijonarjev, kakor je se sprva bilo poročalo, ampak so zaprti v Obeidu. — Papež delivajo tudi od primeroma neznatnih dohodkov milošnajo, francoskim mestom, kder kolera razsaja, poslali so 20.000 frankov. — Črnogorski knez Nikola odpotuje v Sredec obiskovat bolgarskega kneza. — Rusi tiščijo na perzijskega kralja, da bi jim pot za železnico pustil do Perzijskega morskega zaliva. V Mehiki je general Diaz postal predsednik mehikanske republike. To je tisti mož, ki je se vojskoval zoper bivšega cesarja, nadvojvodo Maksa in dosta zakrivil, da je ta bil ustreljen.

Za poduk in kratek čas.

Nov vzrok, da naj slovenski kmetje volijo konservativno-narodno.

I. Cesarka vlada na Dunaji predložila je državnemu zboru črtež postave, da bi se kmečki stan pogina rešil. Ta črtež priporoča prenarediti sedanjo škodljivo dedno pravo, želi ustaviti trganje ali razkosovanje gruntov, namerava jih dalje časa ohraniti pri jednej rodbini in okovariti čezmernega zadolženja. Ob enem je vlada povprašala na Štajerskem c. kr. namestnijo, deželni odbor, kmetijsko družbo in več posameznikov, med temi tudi liberalca Tieberja v Laškem in liberalca barona Moškona v Pišecah. No, razven c. kr. namestnije in par konservativno mislečih mož so se vsi več ali manj odločno izrekli zoper nameravano pomoč ubogemu kmetu. Zakaj? Ker so liberalci. Najbolj robato zarežala se je liberalna večina deželnega odbora v Gradci.

Močno obžalovati pa je, da še nimamo kmečkih zbornic, kakor imajo advokati, trgovci, notarji svoje zbornice, da bi kmetje sami o svojih zadevah svoj glas povzdignoli. Da bi pravo zadeli, o tem ni dvomiti. V dokaz naj služijo sledeče vrstice, katere je spisala od dela ožuljena kmečka roka J. Visenjaka v Zamajeh zunaj Ptuja.

Mož piše: Kmet obupno gleda v prihod-

njost. Razni vzroki tiščijo ga v novo sužnost. Prvi vzrok je preveliko vceenjavanje gruntov, kedar posestnik umrje. Mislimo si: Oča umrje zapustivši 4 otrokom posestvo, cenjeno 2000 fl., torej pride na vsakega 500 fl., če ni nobenih dolgov. Tisti, ki prevzame, je naenkraj 1500 fl. sodedičem dolžen. Kde jih hoče vzeti? Morebiti se dobro oženi, da plača $\frac{2}{3}$ dolga t. j. 1000 fl. To se bode redko kedaj namerilo. Dobro če dobi nevesto s 500 fl., pri čemur je pa še vedno polovico t. j. 1000 fl. dolžen. Kde bode pa jemal sedaj, česar treba za činže in dolg? Iz grunta silno težko ali gotovo ne, če le malo slabe letine ga dohitijo, to tem manje, čem več otrok in torej stroškov s časoma dobi. In tako mu potečejo mlajša leta v samem trpljenju in na stare dni, kaj si more pripraviti? Pogosto se pa zgodi tako! Da se ohrani saj pod očetovo hišo, začne z gruntov prodavati, kar se le vgenoti da, ali pa začne grunte same trgati in na kose prodavati. Tako pa je iz kmeta postal želarček, nagornjak, kočijar. Kaj bodo pa njegovi otroci?

Drugi uzrok propadanju kmečkega stanu so prevelike dače, zlasti pa doklade, katerih večino le gruntom nalagajo občine, okrajni zastopi in deželni zbor. L. 1817 je ukazal cesar Franc novi kataster sestaviti in čisti dohodek vpisati, od katerega se naj davek računi. Nekaterim gruntom so preveliko svoto vceenili. Vendar to ni nič proti temu, kako so za novi od liberalcev l. 1869 zaukazani kataster grunte vceenjávali. Da se liberalci še sedaj le upajo h kmetom priti in tem se v poslanca ali zastopnike ponujati, to je že nezapopadljiva nesramnost od njih, žalostna neumnost od kmetov, če jih poslušajo. Vceenjevali so povprek previsoko in radi tega krivi večjih dač. Po znam kmečko posestvo, kder je gruntni davek znašal l. 1827 le 27 fl. 20 kr. od hiše 1 fl. 10 kr., tedaj vkup 28 fl. 40 kr. l. 1830 ravno toliko, l. 1835 pa vkup 17 fl. 39 kr. l. 1845 pa 31 fl. 27 kr., l. 1855 uže 47 fl., l. 1862 pa 68 fl. 87 kr., l. 1871 pa 75 fl. 1 kr., l. 1879 celih 86 fl. 39 kr. In letos? No, letos pa 90 fl. 31 kr. Torej so gruntni davek od l. 1835 do l. 1884 povzvišali za — 63 fl. 11 kr. Strašno!

(Dalje prih.)

Smešnica 30. V nekem mestu je začelo goreti. V divjem diru začnejo ljudje semtertje letati in kričati. „Za božjo voljo, reče prijatelj prijatelju, zakaj ne greš domu, ali ne veš, da v tvoji hiši gori?“ Ta mu pa mirno odvrne: „Brate, to pa uže ne more biti, saj imam jaz ključ od hiše pri sebi!“

Razne stvari.

(Svitli cesar) so za šolo v Podsredi darovali 200 fl.

(Zlato mešo) obhaja v nedeljo 27. t. m. č. g. Seb. Magdič, P. Celestin Fošner in P. Jakob Horvat. Č. g. Lafontaine je pa bolen.

(Volilni shod) bo 27. t. m. v Imenem pri Podčetrtku v g. Vehovarjevej krčmi (Plantak) ob 4. uri popoldne.

(Hardeška občina) uraduje slovenski pa dobiva le samo nemških dopisov. Zoper to se je pritožila, ker jih ni v stanu točno in zanesljivo dobro reševati.

(Volitve volilnih mož) začnejo v celjskem glavarstvu dne 28. t. m. menda tudi drugod. Slovenci udeležite se povsod in pogovorite se poprej, da bodete složno enoglasno volili, nasprotniki bodo tudi tako delali.

(Odstavljena) sta bila 22. t. m. na ukaz ministra Taaffeja občinski uradnik Hofman in sluga Marjančnik, ker sta zaradi ponarejenih pooblastil v sodnijski preiskavi. Župan Malle, v celjske okolici, je tedaj narodnim odbornikom vendar podlegel. Slava tem!

(Liberalno gospodarstvo.) Račun okrajnega zastopa celjskega za l. 1883 kaže, da je namesto 1200 zmanjkalo 2900. No, to je pa lepo!

(Nesreče.) Za Celjem je strela V. Goričana pod gruško ubila, v Vidmu je Fr. Zakošek v Savi, Krivčev Mihec v Rečici utonil, v Cogetincih se 11letni Mih. Klobasov obesil, v Novi cerkvi zunaj Ptuja posestnik Zakeček s hleva na voz pal in takoj mrtev bil, v spodnji Voličini gluhonemi Juri Grozl preminol.

(Zločini.) Luka Schroth je pri Mousbergu kočljarcu M. Puh 38 fl. 30 kr. vropal. Cigani v Soboti in pri Arveži kradejo.

(Gimnazija) celjska je štela 172 Slovencev in 122 Nemcev, ptujška prvih 76, drugih 35.

(Sejem) živinski bo v četrtek 31. julija na sv. Ignacijevo pri sv. Lovrenci v Slov. goricah.

(Iz Zadra) nam piše vojak, da je zaradi velike vročine tovarš na okno šel spat in z drugega nadstropja pal, da je bil k priči mrtev.

(Profesor Hubad) prov. ravnatelj ptujске gimnazije prestavljen je v Gradec.

(Spielfeld Radgonska) železnica bo šla čez Muro, potem nad Strass, Weitersfeld, Cmerek, Purklo, Obrajno v Radgono, na čije severnej strani bo kolodvor stal. Južna železnica jo postavi do 1. julija 1885 in obdrži do l. 1968.

(Novo zvijačo) iztuhali so mariborski liberalci, da bi kmete lovili: vabila pošiljajo nemška, naj pridejo v nedeljo v Maribor, da osnujejo „Obstbauverein“, toda pri tej priliki hočejo „plan“ (ertež) dogovoriti, kako bi pri volitvah Slovence zatuskali. No, pomagalo jim ne bo nič. Slovenci uže vemo, kaj nam je storiti. Čujemo, da se Schmiderer-Hammer-Amboss

uže sam boji ter žuga odložiti vse politične svoje krone, če ne bo izvoljen; tudi okrajno „obmanstvo“. Dobro, tedaj pa Slovenci le pritisnimo, tako izpehnemo naenkrat celo liberalno gnezdo.

(Zmagali so Slovenci) koroški v Prevaljah izvolivši 13 narodnih mož. Nemškutarji so grdo propali vkljub svojej krčevitej agitaciji. Ta zmaga je pomenljiva. Živeli Slovenci!

(Celjsk nemčur) je včeraj pri volitvi za okolico prav ubogemu Slovincu petak ponudil, če voli nemškutarskega liberalca. Toda Slovenec mu jezen požene petak pod noge. Slava in čast slovenskemu poštenjaku.

(Odbor kmečkega društva) v Slatini je ponudil dr. Gregorecu kandidaturo za ptujsko-rogački okraj iskreno želeč, da bi se temu prilika dala slovenske kmete in slovenski narod zagovarjati v Gradci.

(Pri volilnem shodu) v Globokem je bil zapeljani nemškutar, ki je pisal „celjskemu lisjaku“ žaljivo za naše kmete in pokazal, da politiko tako razume kakor zaje vojaško komando. Celjski lisjak podpira povsod nemškutarje, in le ti ga širijo, naroden Slovenec se ga ogiblje kakor gobovca ali takega, ki ima srap.

(Od sv. Jakopa v Slov. gor.) se nam poroča, da so vinogradi veliko kabrnkov nalegli, belina, črnina, moslavec in rizling so letos posebno polni. Če le smod ni škodoval in če toča prizanesa. Za polovnjak žganjice je eden posestnik dobil 130 fl. Seno so silno težavno spravljali.

(Volilni shod) sklican je od dr. Radaja v staroslavne Ruše v nedeljo 27. t. m. ob 1/4. uri popoldne v g. Kodričevo gostilno, h kateremu so vsi bližnji in daljni Slovenci povabljeni, jednak shod bo 3. avgusta v Jarenini, v Makolah 10. avg. ali v delavnik.

Telegram: Celje 24. julija. Slovenci okoličani včeraj v III. redu sijajno zmagali, danes v II. za 4 glase propali.

2-3

Oznanilo.

Andrej Rebenšek, posestnik in mizar v trgu Vojniku, daje na znanje, da ima svoje posestvo urb. šte. 24 ad Magistrat Hocheneegg, obstoječe iz l. oral. 524 □ sežnjevo pod roko in prostovoljno na prodaj, to pa celo ali po parcelah.

Cena in kupni pogoji se izvedó pri lastniku. Naj se pri njem oglašajo.

Vojnik dne 6. jul. 1884.

Andrej Rebenšek,
mizar.